

Oikeustapauskokoelma

Asia C-41/17

Isabel González Castro
vastaan
Mutua Umivale ym.

(Tribunal Superior de Justicia de Galicia esittävä ennakkoratkaisupyyntö)

Ennakkoratkaisupyyntö – Direktiivi 92/85/ETY – 4, 5 ja 7 artikla – Työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojeleminen – Imettävä työntekijä – Yötyö – Vuorotyö, jota tehdään osittain yöaikaan – Työtehtävien aiheuttamien riskien arviointi – Ehkäisevät toimenpiteet – Kyseessä olevan työntekijän suorittama riitauttaminen – Direktiivi 2006/54/EY – 19 artikla – Tasa-arvoinen kohtelu – Sukupuoleen perustuva syrjintä – Todistustaakka

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (viides jaosto) 19.9.2018

1. *Sosiaalipolitiikka – Työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojeleminen – Raskaana olevat, äskettäin synnyttäneet tai imettävät työntekijät – Direktiivi 92/85 – Yötyö – Soveltamisala – Vuorotyö, jota tehdään osittain yöaikaan, kuuluu soveltamisalaan*

(Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/88 14 perustelukappale; neuvoston direktiivin 92/85 7 artikla)

2. *Sosiaalipolitiikka – Miespuoliset ja naispuoliset työntekijät – Mahdollisuudet työhön ja työolot – Yhdenvertainen kohtelu – Todistustaakka syrjintätapauksissa – Soveltamisala – Sellaisen lääkärintodistuksen epäminen imettävältä työntekijältä, jossa todetaan hänen työtehtäviensä aiheuttama riski imetykselle, ja siten imetyksiaikaan perustuvan taloudellisen etuuden epäminen – Kyseinen työntekijä riitauttaa mainittujen riskien arvioinnin – Sellaisen erityisen tutkimuksen puuttuminen, jossa otetaan huomioon työntekijän henkilökohtainen tilanne ja jonka perusteella voidaan olettaa, että kyseessä on sukupuoleen perustuva välitön syrjintä, kuuluu soveltamisalaan – Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuimien tarkistaa edellytyksen täyttymisen – Todistelusääntöjen yksityiskohtaiset soveltamissäännöt*

(Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/54 19 artiklan 1 kohta; neuvoston direktiivin 92/85 4 artiklan 1 kohta ja 7 artikla)

1. Toimenpiteistä raskaana olevien ja äskettäin synnyttäneiden tai imettävien työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen kannustamiseksi työssä 19.10.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/85/ETY 7 artiklaa on tulkittava siten, että sitä sovelletaan pääasian kaltaisessa tilanteessa, jossa kyseessä oleva työntekijä tekee vuorotyötä, jonka puitteissa hän suorittaa ainoastaan osan tehtävistään yöaikaan.

On todettava, että siltä osin kuin on raskaana olevien, äskettäin synnyttäneiden tai imettävien työntekijöiden edun mukaista, että heihin sovelletaan direktiivin 2003/88 johdanto-osan 14 perustelukappaleen mukaisesti direktiivin 92/85 erityissäännöksiä yötyön osalta erityisesti heille tätä

varten kuuluvan suojelun vahvistamiseksi, näitä erityissäännöksiä ei saada tulkita epäsuotuisammalla tavalla kuin direktiivissä 2003/88 säädettyjä yleissäännöksiä, joita sovelletaan muihin työntekijöiden ryhmiin.

(ks. 47 ja 53 kohta sekä tuomiolauselman 1 kohta)

2. Miesten ja naisten yhtäläisten mahdollisuuksien ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta työhön ja ammattiin liittyvissä asioissa 5.7.2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/54/EY 19 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että sitä sovelletaan pääasian kaltaiseen tilanteeseen, jossa työntekijä, jolta on evätty lääkärintodistus siitä, että on olemassa hänen työtehtäviensä aiheuttama riski imetykselle, ja siten imetysajan riskiin perustuva taloudellinen etuus, riitauttaa kansallisessa tuomioistuimessa taikka muussa kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisessa elimessä työtehtäviinsä liittyvien riskien arvioinnin, jos kyseinen työntekijä esittää tosiseikkoja, joista voidaan päätellä, että kyseinen arviointi ei ole sisältänyt erityistä tutkintaa, jossa otetaan huomioon hänen henkilökohtainen tilanteensa, ja joiden perusteella voidaan siten olettaa, että kyseessä on direktiivissä 2006/54 tarkoitettu sukupuoleen perustuva välitön syrjintä; ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on varmistettava tämä. Vastaajan on tällöin esitettävä näyttö siitä, että mainittu riskien arviointi tosiasiallisesti sisälsi tällaisen konkreettisen tutkinnan ja että syrjintäkiellon periaatetta ei näin ollen ole loukattu.

Kyseisen säännöksen yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä on muistutettava, että siinä tarkoitettuja todistelusääntöjä ei sovelleta silloin, kun asianomainen työntekijä hakee työolojensa muuttamista tai – kuten pääasiassa – imetysaikana ilmenevän riskin vuoksi maksettavan etuuden myöntämistä, ja että hänen työtehtävistään aiheutuvien riskien arviointi on tästä syystä suoritettava direktiivin 92/85 4 artiklan 1 kohdan tai tarvittaessa sen 7 artiklan mukaisesti. Kyseisiä sääntöjä on tarkoitus soveltaa vasta myöhemmässä vaiheessa, kun asianomainen työntekijä riitauttaa riskien arvioinnista tehdyn päätöksen tuomioistuimessa tai muussa toimivaltaisessa elimessä (ks. vastaavasti tuomio 19.10.2017, Otero Ramos, C 531/15, EU:C:2017:789, 67 kohta).

Tämän jälkeen on todettava, että direktiivin 2006/54 19 artiklan 1 kohdan mukaan työntekijän, joka katsoo kärsineensä siitä, että häneen ei ole sovellettu tasa-arvoisen kohtelun periaatetta, asiana on esittää tuomioistuimessa tai muussa toimivaltaisessa elimessä tosiseikkoja tai todisteita, joiden perusteella voidaan olettaa, että kyseessä on välitön tai välillinen syrjintä (tuomio 19.10.2017, Otero Ramos, C 531/15, EU:C:2017:789, 68 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

(ks. 73, 74 ja 83 kohta sekä tuomiolauselman 2 kohta)